

Memòria de gestió del parc natural de Mondragó

2012

Presentació

El parc natural de Mondragó va néixer el 1992, quan es va declarar mitjançant Decret 85/1992 de 18 de Novembre – BOCAIB núm. 146 del 31 de desembre de 1991. Mondragó és Lloc d'Interès Comunitari (LIC) i Zona d'Especial Protecció per les Aus (ZEPA), -ES0000145-, d'acord amb les directives europees corresponents.

La superfície inclosa dins els límits del parc és de 766 hectàrees, de les quals 95 són de titularitat pública. Espais de Natura Balear, ha estat l'administració responsable de la gestió i conservació del Parc durant l'any 2012.

L'objectiu prioritari d'aquesta memòria és reunir en un document la informació rellevant de la gestió realitzada durant l'any 2012 en el parc natural de Mondragó. A més, és important la utilitat interna d'aquest document pels gestors de l'espai en vista a millorar la gestió de cara al pròxim any.

Dins aquesta memòria es desenvoluparan les actuacions i projectes que s'han dut a terme dins 2012. Una de les més destacades ha estat la celebració del vintè aniversari del parc durant el mes de novembre. Es va realitzar una jornada de portes obertes en la qual s'organitzaren diferents activitats i tallers adreçats al públic de diferents edats amb l'objectiu principal donar a conèixer el patrimoni natural i cultural de l'espai natural protegit i ajudar a la sensibilització dels visitants.

La gestió del parc durant aquest any s'ha vist molt afectada a causa de la crisi econòmica. La disminució de les inversions ha tingut una important repercussió en totes les àrees de gestió; bona part dels programes de conservació i d'investigació i seguiment no s'han pogut executar. La major part de les actuacions s'han emmarcat en el programa de gestió agrícola, s'han realitzat amb persones en risc d'exclusió social i han estat finançades per l'Obra Social la Caixa.

El director del parc natural de Mondragó
Pau M. Llabrés

Sumari

1	JUNTA RECTORA I EQUIP DE GESTIÓ DEL PARC	5
1.1	Junta Rectora	6
1.2	Equip de gestió	7
2	DESPESES DE 2012	8
3	ACTUACIONS	12
3.1.	<i>Àrea de gestió per a la conservació</i>	13
3.1.1.	Programa de prevenció d'incendis	15
3.1.2.	Programa de conservació de la vegetació	16
3.1.3.	Programa de sanitat forestal	17
3.1.4.	Programa de gestió agrícola-ramadera	18
3.1.5.	Programa de conservació de la tortuga mediterrània	20
3.1.6.	Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de ses Fonts de n'Alis	22
3.2	<i>Àrea de desenvolupament socioeconòmic</i>	23
3.2.1	Programa d'ajudes als propietaris del parc	24
3.2.2	Conveni entre el govern de les Illes Balears i els propietaris de terrenys inclosos dins el parc	24
3.3	<i>Àrea d'ús públic</i>	26
3.3.1	Programa d'informació al públic en general i d'atenció als propietaris a les oficines del parc (can Crestall) i al centre d'informació	27
3.3.2	Programa d'informació, vigilància i serveis als usuaris de les platges, itineraris i àrees recreatives	31
3.3.3	Programa d'interpretació ambiental	31
3.3.4	Projecte de condicionament de l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves per a persones amb mobilitat reduïda	35
3.3.5	Projecte de recuperació del camí de ses coves del Rei	36
3.4	<i>Àrea d'investigació i seguiment</i>	37
3.4.1	Programa de seguiment meteorològic	38
3.4.2	Programa de seguiment de la qualitat de les aigües dels estanys	40
3.4.3	Programa de seguiment de la regeneració del sistema dunar de s'Amarador	40
3.4.4	Projecte de seguiment de caixes niu	41
3.5	<i>Àrea de participació</i>	42
3.5.1	Programa de Junta Rectora	43
3.5.2	Programa de Voluntariat	43

3.6	<i>Àrea de manteniment</i>	47
3.6.1	Programa de manteniment general del parc	48
3.7	<i>Àrea de vigilància</i>	50
3.7.1	Programa de vigilància	51
3.8	<i>Àrea d'administració</i>	53
3.8.1	Programa de gestió administrativa general	54
3.8.2	Programa de la botiga del parc	55
3.9	<i>Àrea de planificació</i>	56
3.9.1	Programa anual d'execució del parc natural de mondragó	57
3.9.2	Memòria del parc natural de mondragó	57
3.9.3	Pla de Gestió LIC i ZEPA ES 0000145 Mondragó	57

1.1 Junta Rectora

La Junta Rectora és l'òrgan de participació dels diversos agents socials vinculats al Parc Natural. Durant l'any 2012 s'ha realitzat una Junta Rectora ordinària.

Els membres que han assistit a la junta de l'any 2012 han estat:

1	President delegat	Mateu Picornell Cladera
2	Vicepresident	Neus Lliteras Reche Directora general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic
3	Secretari	Sr. Juan J. Terrasa Matas Director del Parc Natural de Mondragó
4	Representant de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori (I)	Ricardo Romartinez Juan Cap de departament de Canvi Climàtic i Educació Ambiental
5	Representant de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori (II)	Montserrat Boqué Genovard Representant de la Direcció General d'Ordenació del Territori
7	Representant del Consell Insular de Mallorca	Lorenzo Galmés Verger
8	Representant de l'Ajuntament de Santanyí	Miquel Contestí Regidor de Medi Ambient
9	Representant dels propietaris dins el PN (I)	Juan Rigo Rigo
10	Representant dels propietaris dins el PN (II)	Miquel Bonet Bonet
11	Representant dels propietaris dins el PN (III)	Magdalena Suau Escalas
12	Representant dels propietaris dins el PN (IV)	Pere Ferrer Adrover
12	Representant de la Societat de Caçadors de Santanyí	Miquel Rigo Rigo
13	Representants d'associacions balears de conservació de la naturalesa (I)	Antoni Mestre Vallbona
14	Representants d'associacions balears de conservació de la naturalesa (II)	Antoni Amengual Sastre
15	Representants d'associacions balears de conservació de la naturalesa (III)	Joana Crespí Matas
19	Cap del Servei d'Espais Naturals	Sra. Catalina Massutí Jaume
20	Convidat	Sr. José María Vicente Martorell Director d'Espais de Natura Balear
21	Convidada	Joana Vicens Lladó Auxiliar administrativa del PN Mondragó
22	Convidada	M ^a de Gràcia Salas Bas Tècnica del PN Mondragó

1.2 Equip de gestió

Director

Juan J. Terrasa Matas (a partir del dia 9 de gener)

Tècnics

Maria de Gràcia Salas Bas

Educadors ambientals

Gabriel Payeras Grau

Jordi Amengual Català

Informadores

Alicia Fraile Pérez

Llúcia Hernández Lorenzo

Brigada de manteniment

Bibià Belmar Cirer

Eloïna Ribas Cerdà

Rafel Garau Genovard (fins dia 1 de novembre)

Auxiliar administrativa

Joana Vicens Lladó

Agent de Medi Ambient

Jaume Salvà Fullana

(Depenent de la Secretaria General Tècnica de la Conselleria de Medi Ambient i Mobilitat)

Estudiants en pràctiques

Juan Pons Sanz (abril)

Juan Adrover (maig-juny)

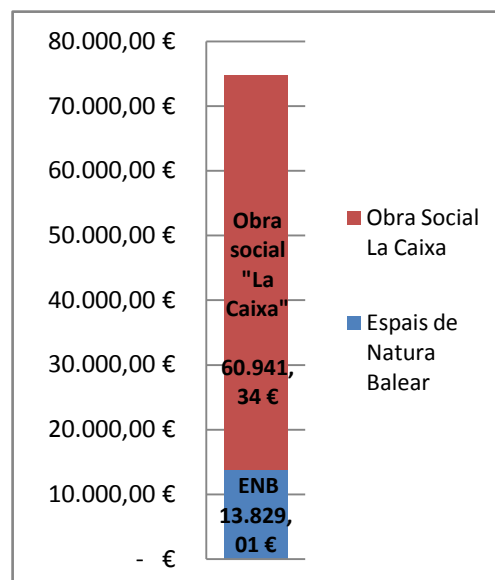
2 DESPESES DE 2012

Penya-segats amb vegetació de costes mediterrànies amb *Limonium* spp. endèmics
(Codi UE 1240)

Estat de despeses 2012

Durant l'any 2012 s'han invertit a Mondragó 74.770,35 € (sense comptabilitzar la inversió de les subvencions ni les despeses de personal). Aquesta quantitat inclou **60.941,34 € aportats per l'Obra Social "la Caixa"** dins el marc del Conveni de col·laboració d'aquesta entitat amb la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.

La taula següent mostra la despesa efectuada per ENB per àrees de gestió comparada amb la pressupostada en el Programa anual d'execució de 2012 (no s'han inclòs els projectes finançats per l'obra social la Caixa).

Tot i que el pressupost inicial del parc fou de 35.000 €, al llarg de l'any, per motius de la crisi, s'ha vist retallada la inversió en totes les àrees i gairebé tots els programes s'han vist afectats. L'òrgan de gestió, com a mesura d'austeritat, ha suspès la contractació d'alguns estudis que hi havia previstos en el Programa anual d'execució 2012.

<i>Àrea de gestió</i>	<i>Despesa de 2012</i>	<i>Programat per a 2012</i>
Conservació	393,65 €	500 €
Ús públic	1.930,53 €	12.500 €
Investigació i seguiment	1.426,50 €	0,00 €
Participació	320,32 €	200 €
Manteniment	7.213,84 €	18.500 €
Vigilància	438,14 €	500 €
Administració	2.067,03 €	2.800 €
Planificació	0,00 €	0,00 €
TOTAL	13.829,01 €	35.000 €

La taula següent mostra els projectes finançats per l'obra social la Caixa.

Projectes finançat per l'Obra social la Caixa	Pressupost	Despesa 2012	Estat del projecte
Projecte de recuperació del camí de ses Coves del Rei (Projecte del 2011)	26.054 €	24.594,49 €	Finalitzat
Projecte d'adaptació parcial de l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves a persones amb mobilitat reduïda (Projecte del 2011)	48.000 €	5.321,03 €	Finalitzat
Projecte de manteniment de finques agrícoles (Projecte del 2012)	24.000 €	15.690,92 €	En execució
Projecte de recuperació i manteniment agrícola de les finques públiques de Mondragó (Projecte del 2012)	32.000 €	15.334,90 €	En execució
TOTAL	130.054 €	60.941,34 €	

- El *Projecte de Recuperació del camí de ses Coves del Rei*, aprovat l'any 2011, s'ha executat el 2012. El cost total del projecte finalitzat ha estat de 24.594,49 €.
- Una part de la despesa del *Projecte d'adaptació parcial de l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves a persones amb mobilitat reduïda* es va fer el 2011. La despesa durant el 2012 ha estat de 5.321,03 €. El cost total del projecte finalitzat ha estat de 37.857,54 €.
- Cal remarcar que dels 32.000 € pressupostats per l'Obra Social "la Caixa" destinats al *projecte de recuperació i manteniment agrícola de les finques públiques de Mondragó*, 15.080,40 €, corresponents a la rehabilitació de paret seca no s'ha executat dins l'any 2012 atès que s'ha hagut d'esperar a disposar de la llicència municipal i les autoritzacions administratives per poder iniciar la tasca. No obstant això, es tracta d'una inversió que es manté per a l'any 2013.
- Igualment dels 24.000 € pressupostats per l'Obra Social "la Caixa" destinats al *Projecte de manteniment de les finques agrícoles*, 8.309,08 € no s'han executat dins l'any 2012. No obstant, també es tracta d'una inversió que es manté per a l'any 2013.

A continuació es mostra una taula i un gràfic resum de les despeses del 2012:

	<i>Despesa de 2012</i>	<i>Programat per 2012</i>
Espais de Natura Balear	13.829,01 €	35.000 €
Obra Social "La Caixa"	60.941,34 €	82.054 €
Total	74.770,35 €	117.054 €

A partir del mes de juny del 2012, les activitats d'agenda que fins aleshores s'havien realitzat gratuïtament passaren a ser de pagament. Durant uns mesos també es va cobrar per les publicacions del parc, itineraris i fulletons generals.

A la següent taula es pot veure la quantitat que s'ha ingressat pel que fa a activitats, publicacions i també la botiga del parc.

	Quantitat ingressada al parc el 2012
Botiga	634,04 €
Activitats	462 €
Publicacions	17 €
TOTAL	713,04 €

3.1. Àrea de gestió per a la conservació

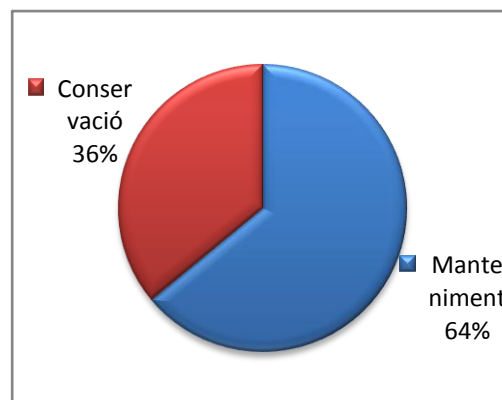

Dunes mòbils embrionàries (Codi UE 2110)

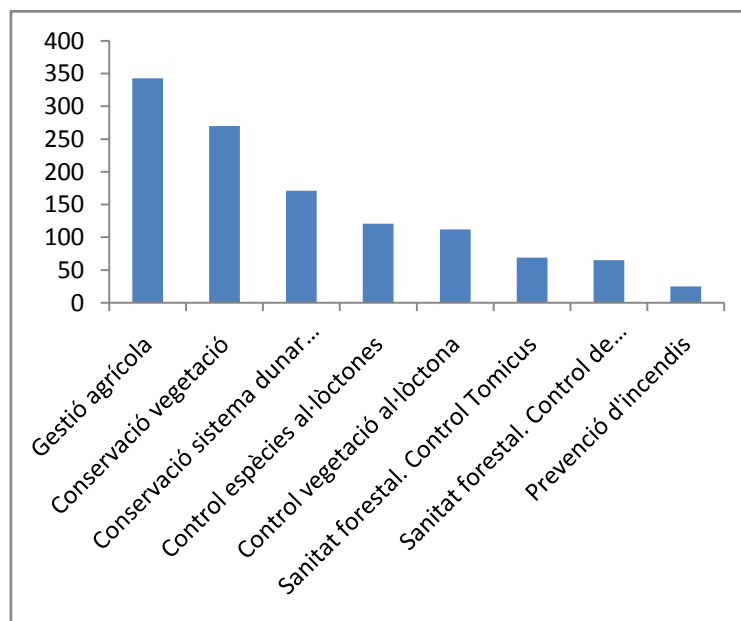
Amb els programes i projectes inclosos en aquesta àrea de gestió es pretén contribuir a la conservació i recuperació dels hàbitats, espècies i patrimoni etnològic de l'espai natural protegit.

Les tasques incloses als diferents programes i projectes inclosos dins l'àrea de conservació s'han dut a terme pel personal de la brigada del parc, voluntaris i personal amb dificultats d'inserció laboral contractat a través de l'obra social la Caixa.

La dedicació de la brigada del parc natural de Mondragó en tasques de conservació ha suposat gairebé el 36 % de dedicació del total.

Com es pot observar en el gràfic de més abaix, s'ha dedicat una gran part del temps al programa de gestió agrícola-ramadera de les finques públiques i al programa de conservació de la vegetació. S'ha dedicat també un nombre considerable d'hores a la conservació del sistema dunar de s'Amarador i al control d'espècies al·lòctones.

3.1.1. Programa de prevenció d'incendis

Un 4 % dels jornals de la brigada del parc natural de Mondragó durant el 2012 s'han dedicat a realitzar tasques de prevenció d'incendis, bona part d'ells durant els mesos de gener i febrer.

Les tasques més destacades que s'han executat han estat les següents:

- Tala i eliminació de pins morts dins les finques públiques. En la seva majoria es tracta de pins afectats pels escarabats barrinadors (*Tomicus i Orthotomicus*) i pins caiguts per condicions meteorològiques adverses.
- Desbrossar el camí d'arribada al dipòsit d'incendis i fer-ne el manteniment.
- Desbrossar als voltants de la torre d'incendis i fer un manteniment de la zona, situada a la tanca can Lluç Bassa.
- S'han triturat les restes dels arbres caiguts a les zones de s'Amarador, can Cano i sa Guàrdia den Garrot amb una biotrituradora per tal de disminuir els riscos d'incendis en aquelles zones més delicades.
- S'ha realitzat una faixa contra incendis a la Guàrdia d'en Garrot. S'han tallat pins i eliminat sotabosc. Les restes es biotrituraren.

Com cada any, l'AMA destinat al parc ha estat el responsable d'autoritzar les actuacions de crema així com les sol·licituds de tala per part de particulars com dels gestors de l'espai.

3.1.2. Programa de conservació de la vegetació

Les feines més destacades han consistit en el manteniment de les zones reforestades en anys anteriors, a la zona de la Guàrdia d'en Garrot, s'Amarador i ses Fonts de n'Alis.

Cal esmentar les incidències ocorregudes el juliol de 2012 en la repoblació realitzada darrera la platja de ses Fonts de n'Alis el 2011. Gran part de la repoblació que es va fer el 2011 es va veure malmesa. Moltes de les plantes foren arrabassades d'arrel. Per aquest motiu el dia 30 juliol de 2012, la tècnica del parc natural de Mondragó posà una denúncia a la Guàrdia Civil de Santanyí . L'objectiu d'aquesta repoblació era la recuperació de la zona dels voltants de l'estany de les Fonts de n'Alis, molt degradada ambientalment a causa de la forta pressió antròpica a la qual ha estat sotmesa els darrers anys.

3.1.3. Programa de sanitat forestal

Tasques de lluita contra les plagues de processionària i l'escarabat barrinador del pi.

Les tasques de control i lluita contra la processionària han estat les següents:

- Retirada manual de les bosses de processionària accessibles
- Instal·lació de caixes parany de feromones distribuïdes per tot l'àmbit del parc. D'elles se'n varen triar 10 per fer la corba de vol. S'han mostrejat des de juliol fins el mes d'octubre.

El mes de novembre es retiraren les caixes perquè siguin útils pels propers anys.

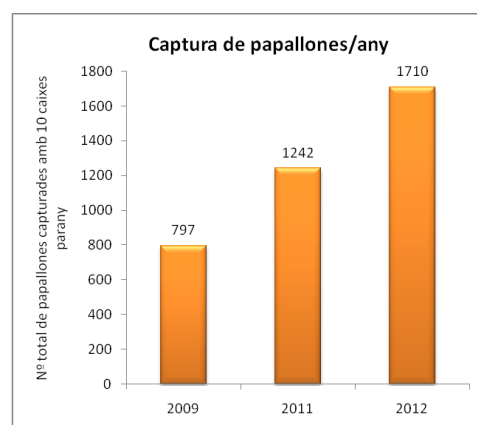
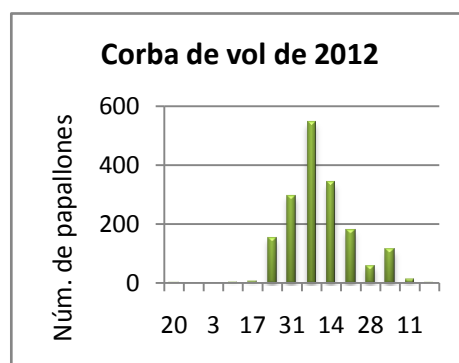
Seguidament es mostren les taules i gràfiques obtingudes a partir de les dades del seguiment de les captures de papallones de processionària per elaborar la corba de vol de 2012.

JULIOL										AGOST						SETEMBRE																	
Núm. Caixa	20	27	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	11	19						Núm. Papallones													
1	0	0	0	0	0	0	21	52		7		0	1	0	0						81												
2	1	0	0	0	0	1			72	23	15										112												
3	0	0	0	0	0		30	42	48	10	3	0	0	0							133												
4	0	0	0	0	0	0	21	30	14	16	33		7	0							121												
5	0	0	0	0	0	0	20	50	65	81	38		59	2	0						315												
6	0	0	0	0	0	0			87	85	64		13	11							260												
7	0	0	0	0	0	3	21	52	34	41	7	8	7	0	0						173												
8	0	0	0	0	0	0	10	33	15	17	4	9	2	0	0						90												
9	0	0	0	3	0				158	51	11	42	21	0	1						287												
10	0	0	0	0	0	2	30	37	52	10	4		3								138												
																	1	0	0	3	6	153	296	545	341	179	59	113	13	1			1710

Els resultats més destacats sobre la corba de vol són els següents:

- Amb 10 caixes s'han capturat un total de 1710 papallones, un resultat més elevat que el del 2011, quan es capturaren 1242 papallones.
- Els màxims de captures s'ha donat a principis de setembre, una mica després que els anys anteriors. El dia 7 de setembre hi ha un pic molt pronunciat de 545 papallones.

El gràfic mostra l'increment del nombre total de papallones en aquests darrers anys. Entre l'any 2009 i el 2012 la xifra s'ha n més que duplicat. Per aquest motiu caldrà seguir l'evolució al llarg dels següents anys.

Tasques de control i lluita contra la plaga dels escarabats perforadors del pi (*Tomicus destruens* i *Orthotomicus erosus*):

Les tasques han consistit en talar i trossejar pins morts o afectats per la plaga a diferents punts del parc. Aquestes tasques han estat realitzades per la brigada del parc.

Per a finalitzar cal comentar que han continuat les tasques de l'estudi de la ***Xarxa Autonòmica de Seguiment de Danys a les Masses Forestals***. Aquest programa forma part de l'estratègia de sanitat forestal de les Illes Balears que desenvolupa la Conselleria d'agricultura, Medi Ambient i Territori amb l'objectiu bàsic de conèixer el nivell d'afectació de les diferents plagues sobre els pins i la resposta que tenen.

3.1.4. Programa de gestió agrícola-ramadera

El manteniment de l'aprofitament agrícola del terreny del parc de Mondragó respon a una inquietud per la conservació d'uns trets i d'un paisatge propis de la zona i d'uns coneixements fruit d'una pràctica ancestral. Parlam de recuperar i mantenir un patrimoni d'innegable valor etnològic.

A més d'aquest valor paisatgístic i cultural, les finques agrícoles augmenten la varietat d'hàbitats, fet que repercuteix en un enriquiment de la biodiversitat. Alguns dels ocells que podem trobar quan lligats als camps de conreu són: xoriguer (*Falco tinnunculus*), esparver (*Hieraaetus pennatus*), sebellí (*Burhinus oedicnemus*), perdiu (*Alectoris rufa*), cucullada (*Galerida teklae*)...

Una degradació de qualsevol d'aquests hàbitats influiria negativament en la biodiversitat i per tant en la conservació del parc. Per això, la conservació d'aquests hàbitats és molt important per la conservació de les espècies esmentades. A més, la conservació d'aquests ambients i espècies és l'objectiu principal de conservació del espais naturals.

Objectius:

- Mantenir les finques agrícoles del parc natural de Mondragó per tal d'evitar la pèrdua dels valors inherents a les parcel·les tradicionals agrícoles.
- Recuperar els cultius arboris tradicionals que han caracteritzat el paisatge del parc natural de Mondragó. Aquesta actuació mantindrà el mosaic de paisatges de Mondragó enriquint a la vegada la biodiversitat de l'espai natural.
- Realitzar activitats educatives per difondre aspectes tradicionals de la transformació dels productes obtinguts en la producció primària (Tallers d'elaboració de torró d'ametlla, de figues seques, etc.)

- Conservar les parets de pedra en sec, hàbitat que serveix de refugi a una important varietat de fauna del parc.
- Recol·lectar els fruits dels arbres de les finques públiques del parc natural de Mondragó i recuperar així una activitat agrària que està en decadència per tal de no deixar perdre la fisonomia tan característica del parc.

Durant l'any 2012 s'han continuat duent a terme actuacions de recuperació i manteniment de les finques agrícoles públiques de Mondragó. En el marc de col·laboració entre l'administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i la Fundació La Caixa per a desenvolupar tasques de gestió mediambiental en els espais de rellevància ambiental gestionats per Govern de les Illes Balears, el 2012 s'aprovà un *Projecte pel manteniment de les finques públiques agrícoles del parc natural de Mondragó* i un *Projecte per la conservació del paisatge agrari del parc natural de Mondragó*.

Per l'execució del *Projecte per a la conservació del paisatge agrari* es redactà un contracte negociat conjuntament amb el paratge natural de la Serra de Tramuntana: *Contracte negociat per la recuperació agroforestal de finques públiques del paratge natural de la Serra de Tramuntana i del Parc Natural de Mondragó*. L'entitat adjudicatària dels dos lots corresponents a tasques pel parc natural de Mondragó fou s'Estel de Llevant, empresa que treballa amb persones en dificultats d'inserció laboral. Aquest fet ha fet possible la implicació de persones en risc d'exclusió social en la recuperació de les antigues explotacions de les propietats rurals de Mallorca.

Les actuacions del *Projecte per la conservació del paisatge agrari* han anat encaminades principalment a recuperar el paisatge típic agrari a la finca coneguda amb el nom de ca na Martina, on hi ha el centre d'informació de ses Fonts de n'Alis. S'han centrat en les tasques concretes de rehabilitació de paret seca (Lot 3) i diverses tasques agrícoles (Lot 4), com recol·lecció de fruits, plantació de fruiters i desbrossament de voreres de tanques.

En quant al *Projecte pel Manteniment de les finques públiques agrícoles del parc natural de Mondragó*, les actuacions han consistit en la poda de fruiters de secà, llaurar les tanques. També es té prevista la trituració de pedra de ca na Martina (actuació posposada al 2013). També s'ha fet unes portes de fusta per posar a la barraca de la finca de can Joan Bassa, en el polígon 11, parcel·la 1015, per tal de poder utilitzar aquest espai com a magatzem de maquinària agrícola amb més seguretat.

No s'han finalitzat cap dels dos projectes dins el 2012, tot i que es preveu que es finalitzaran en el primer quadrimestre de 2013.

3.1.5. Programa de conservació de la tortuga mediterrània

Durant el 2012 les tasques s'han restringit a mantenir els abeuradors amb aigua, sobretot durant els mesos d'estiu .

Tot i que l'any 2011 es va redactar un document de síntesi sobre l'estat de les poblacions de *Testudo hermanni* al parc natural de Mondragó que recullia propostes de gestió, aquestes actuacions no s'han pogut dur a terme a 2012, principalment per motius de manca de pressupost.

S'organitzà també una activitat d'educació ambiental i de divulgació, però que tingué molt baixa participació. Només dues persones feren l'activitat. Cal comentar que probablement fou a causa que a partir del mes de juny les activitats d'educació ambiental estan sotmeses a taxes per la participació que oscil·len entre els 4 i 8 euros. (BOIB nº 70 i 71.)

3.1.6. Programa de control d'espècies al·lòctones

Aquest programa pretén dur a terme un control sobre les plantes i animals exòtics. La invasió d'aquestes constitueix una sèrie amenaça contra la biodiversitat, ja que les espècies exòtiques poden ocupar i/o modificar els hàbitats de les espècies natives. Així, es fa necessari conservar la biodiversitat del parc, controlant les espècies que poden hibridar o competir amb les pròpies del parc natural.

Durant una setmana del mes de febrer la brigada de conservació d'Espais de Natura, formada per tres persones, realitzà tasques d'eliminació de plantes al·lòctones a la zona de s'Estret des Temps. S'eliminaren principalment plantes crasses, com pites, àloes i opunties.

A principis de març es retiraren els eucaliptus de la platja de ses Fonts e n'Alis amb la finalitat de restituir les comunitats vegetals de la zona. Encara que aquí, l'*Eucaliptus* no fos un arbre invasor, sí que és introduït. Aquests arbres es trobaven fora de lloc, més tenint en compte de què es tracta d'un espai natural protegit.

A les tasques de retirada participà la brigada de conservació del parc natural de Mondragó i la brigada de manteniment de l'Ajuntament de Santanyí.

En aquesta zona quedà pendent l'eliminació d'altres espècies introduïdes a la zona com el *Myoporum spp.*

3.1.7. Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador

Durant el 2012 s'han realitzat tasques manteniment i neteja de l'àrea de regeneració dunar de s'Amarador, i s'ha canviat la corda dissuasòria per impedir l'accés a persones.

El control d'aquesta zona s'ha vist afectada per la manca de personal de vigilància durant els mesos d'estiu. Si tenim en compte que segons les dades de la memòria de l'any 2010, un total de 880 persones es feren fora del sistema dunar, es pot suposar que la manca de vigilants en aquesta zona durant el 2012 haurà tengut un impacte negatiu en l'estat de conservació de la flora de dunes de s'Amarador.

3.1.8. Programa de registre de cites de fauna i flora

A partir del mes de març de 2011 s'ha realitzat un registre de recollida de les observacions naturalístiques realitzades al parc. En la següent taula podeu veure un resum de les cites ornitològiques més destacades del 2012:

Espècie	Nº exemplars	Data
<i>Alcedo atthis</i>	1	13/09/2012 20/10/2012 21/12/2012
<i>Ciconia ciconia</i>	2	21/05/2012
<i>Circus aeruginosus</i>	1	29/08/2012 28/09/2012
<i>Falco eleonora</i>	2	13/07/2012
<i>Himantopus himantopus</i>	14	25/04/2012
<i>Merops apiaster</i>	40	2ª quinzena d'abril
<i>Milvus milvus</i>	1	28/03/2012
<i>Morus bassanus</i>	1	02/10/2012
<i>Otus scops</i>	1	29/08/2012

<i>Pandion haliaetus</i>	1	24/09/2012	5/10/2012
<i>Pernis apivorus</i>	2	25/09/2012	
<i>Scolopax rusticola</i>	1	21/12/12	
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	5	Gener 2012	
<i>Tringa nebularia</i>	1		
<i>Tringa totanus</i>	2	11/01/2012	21/12/2012
<i>Turdus viscivorus</i>	1	11/01/2012	21/12/2012
<i>Tyto alba</i>	1	17/07/2012	20/07/2012
<i>Vanellus vanellus</i>	1	02/01/2012	

3.1.9 Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de ses Fonts de n'Alis

Amb l'objectiu de recuperar el paisatge i els hàbitats dels voltants de l'estany i de la platja de ses Fonts de n'Alis l'any 2010 es va redactar un *Projecte de millora paisatgística de la zona de ses Fonts de n'Alis*. Una de les actuacions incloses en aquest projecte ha estat la retirada de plantes al·lòctones (veure 3.1.7 Programa de control d'espècies al·lòctones), que han estat substituïdes per plantes autòctones, entre elles pins (*Pinus halepensis*) i savines (*Juniperus phoenicea subsp. turbinata*). S'han plantat també arbusts típics de la garriga com mata (*Pistacia lentiscus*) i estepes (*Cistus monspeliensis*).

3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic

Matollar arborescent amb *Juniperus spp.* (Codi UE 5210)

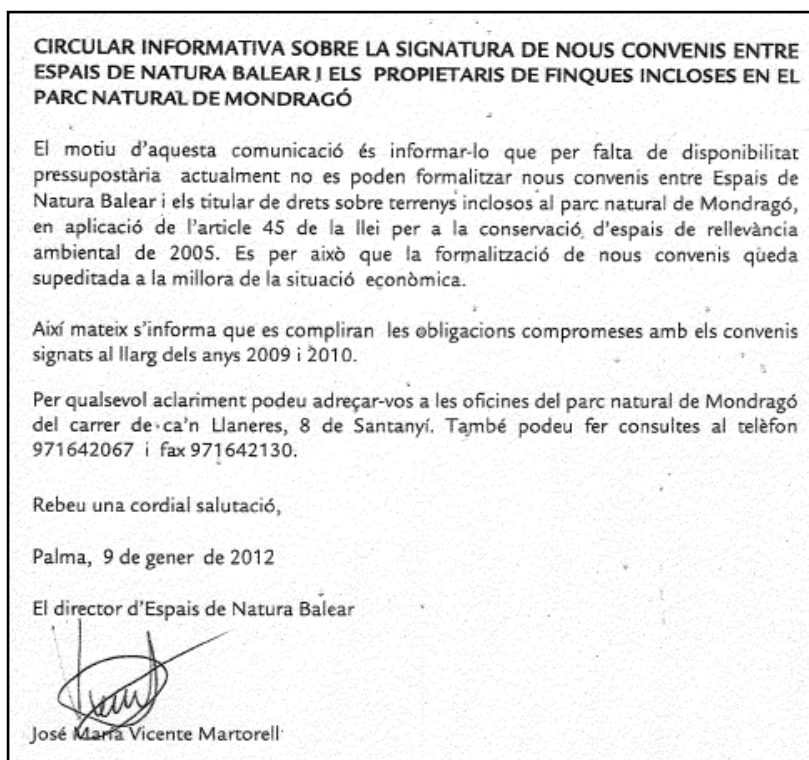
3.2.1 Programa d'ajudes als propietaris del parc

S'ha continuat amb la tramitació dels expedients corresponents a les sol·licituds presentades al Parc corresponents a la convocatòria de subvencions publicada en el BOIB núm. 160, de 31 d'octubre de 2009 (bases publicades al BOIB núm. 160).

A finals de l'any 2012, s'ha realitzat l'informe de comprovació de finalització de l'activitat de tots els expedients sol·licitats.

3.2.2 Conveni entre el govern de les Illes Balears i els propietaris de terrenys inclosos dins el parc

El gener de 2012 es va emetre una circular informativa sobre la signatura de nous convenis entre Espais de Natura Balear i els propietaris de finques incloses en el Parc Natural de Mondragó per tal d'informar que per falta de disponibilitat pressupostària no es podrien formalitzar nous convenis entre Espais de Natura Balear i els titulars de drets sobre terrenys inclosos al parc natural de Mondragó, en aplicació de l'article 45 de la llei per a la conservació d'espais de rellevància ambiental de 2005.

És per això que a l'any 2012 no s'han formalitzat nous convenis. Però sí s'ha continuat amb la tramitació dels convenis vigents signats amb anterioritat.

	Fins el mes de setembre de 2012	A partir de setembre de 2012
Núm. convenis vigents	61	53
Núm. parcel·les	61	53
Núm. de propietaris	41	37

Fins el mes de setembre de 2012 hi havia un total de 61 convenis vigents.
Queden 53 convenis que seran vigents fins el mes de juliol de 2013.

Dades dels pagaments realitzats durant el 2012

Pagaments de convenis	Total pagat
3r pagament de 53 convenis del juliol 2010 (Vigents fins el mes de juliol de 2013)	20.610,83 €
3r pagament de 8 convenis del setembre 2009 (Vigents fins el mes de setembre de 2012)	5.198,58 €
TOTAL	25.809,41 €

3.3 Àrea d'ús públic

Bosc d'Olea i ceratonia (Codi UE 9320)

3.3.1 Programa d'informació al públic en general i d'atenció als propietaris a les oficines del parc (can Crestall) i al centre d'informació

El parc té 2 centres on s'atenen als usuaris de forma personalitzada, són:

1. El centre d'informació de ses Fonts de n'Alis.
2. Les oficines de ca'n Crestall de Santanyí.

Ca'n Crestall atén majoritàriament les consultes de propietaris de terrenys inclosos dins el parc mentre que el centre d'informació sol rebre la visita de turistes i escolars que visiten el parc.

A continuació es mostren les dades més significatives de 2012.

Centre d'informació de ses Fonts de n'Alis

Ha estat obert tots els dies de l'any (excepte l'1 de gener i 25 de desembre). L'horari habitual és 9 h fins a les 16 h.

Les tasques que s'han realitzat al centre d'informació són:

- Informar, assessorar, aconsellar als usuaris que així ho sol·liciten sobre diferents aspectes del parc, com itineraris, platges, fauna, etc.
- Realització de memòries mensuals.
- Coordinar les sol·licituds de participació a les activitats d'agenda de l'espai.
- Recompte diari dels visitants del centre i tractament estadístic de les dades.
- Prendre les dades meteorològiques.
- Col·laborar en tasques de comunicació entre el personal del parc.
- Venda i control de caixa de la botiga del parc.

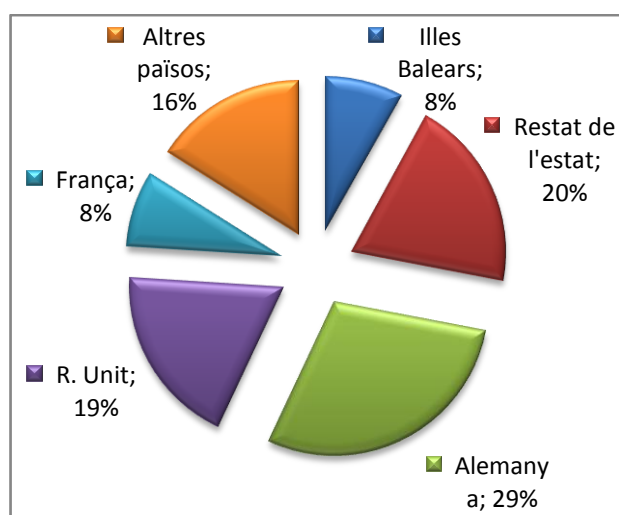
Seguidament es mostren una sèrie de dades en forma de taules i gràfiques referides als visitants que han entrat dins el centre d'informació.

Gràfiques i taules de 2012 sobre les dades estadístiques dels visitants que entren al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis

	Illes Balears	Resta de l'estat	Alemanya	R. Unit	França	Altres països	TOTALS
Gener	72	47	63	26	2	9	219
Febrer	41	67	212	73	10	33	436
Març	152	157	399	85	8	41	842
Abril	208	309	748	461	233	183	2142
Maig	80	222	781	473	241	340	2137
Juny	49	301	367	331	103	376	1527
Juliol	169	574	299	370	122	382	1916
Agost	219	806	309	365	233	506	2438
Setembre	71	433	598	426	165	414	2107
Octubre	88	128	711	413	109	251	1700
Novembre	62	38	88	51	24	56	319
Desembre	60	58	63	37	2	28	248
TOTAL	1271	3140	4638	3111	1252	2619	16031

Taula del nombre de visitants mensuals no concertats segons la procedència

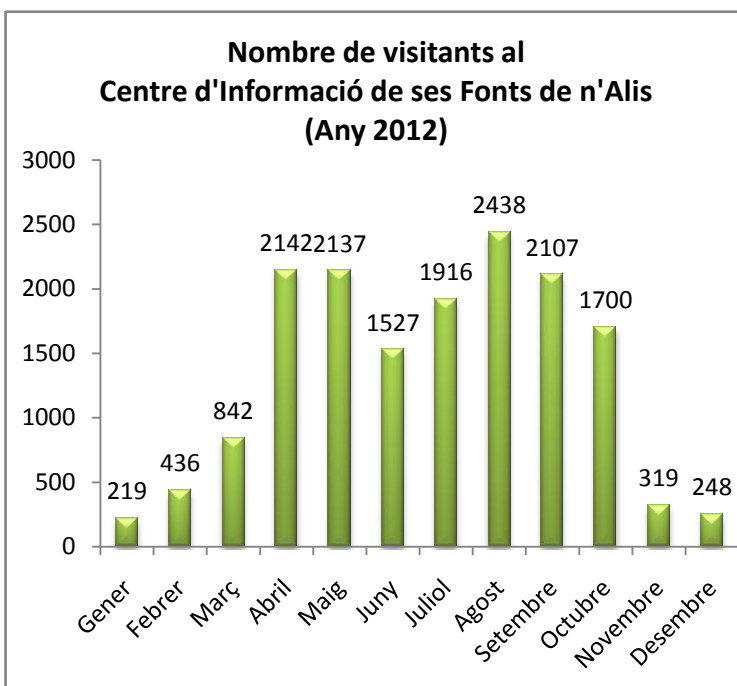
Dins les dades de la taula no s'inclouen les xifres corresponents als col·lectius que han visitat l'espai de forma concertada: escoles, grups de voluntaris, participants en activitats d'agenda, etc..

Gràfica del percentatge de visitants no concertats segons la procedència.

Algunes conclusions sobre les dades estadístiques són:

- Les xifres totals de visitants no concertats són sensiblement més altes que l'any passat, s'ha passat dels 15.435 l'any 2011 als **16.031** l'any 2012.
- Una vegada més els usuaris alemanys han estat els visitants majoritaris amb un 29 % del total, tot i que és un percentatge molt semblant al del 2011, en què fou del 28,22 %.
- Durant el mes d'agost és quan més visitants han entrat al centre. Cal destacar que durant el 2012 els visitants han estat bastant nombrosos des d'abril fins a octubre.

Pel que fa al núm. total de visitants que han passat pel centre d'informació, a les dades ja citades s'han de sumar tots els visitants que han arribat a l'espai de forma concertada.

A continuació es mostra una taula on es mostren les xifres dels visitants:

	Núm.	Nombre de participants
Escoles amb educador	45	1850
Visites autoritzades (sense educadors)	6	239
Escolars no concertats	8	727
Visites guiades	9	97
Activitats d'agenda	30	577
Voluntariat	6	60
Altres	60	3050
TOTALS	164	6600

Oficines del parc: can Crestall

És en aquesta oficina on es centralitza gairebé tota la feina de gestió administrativa del parc. Les tasques desenvolupades inclouen la tramitació de subvencions i convenis amb els propietaris de les finques del parc, la redacció d'informes, la redacció de la memòria i el pla anual, la gestió d'autoritacions, el seguiment econòmic, la tramitació de denúncies, la informació als propietaris i als ciutadans, l'organització de la junta rectora, etc. L'horari de feina fins el mes de juliol fou de 8 a 15 h de dilluns a divendres. A partir del mes de juliol l'horari és de 7.30 a 15 h.

Recompte dels visitants a can Crestall

	Illes balears		Resta de l'estat	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total
	propietaris	altres					
Gener	24	6	1	1			32
Febrer	37	13		4	2		56
Març	14	4			1		19
Abril	10	4					14
Maig	14	5		4	2		25
Juny	23	1		6			30
Juliol	12	3	4	6	2		27
Agost	2	8		9	4	2	25
Setembre	2	2	1	8	8		21
Octubre	2	1		3	4		10
Novembre	4	7		1			12
Desembre	5	8	3	4	1		21
	149	62	9	46	24	2	292

Nombre de visitants mensuals i procedència

Les xifres totals són inferiors a les de l'any 2011. Probablement aquesta disminució és perquè dins el 2012 no hi ha hagut cap nova convocatòria de subvencions, sinó que s'ha continuat amb la de l'any 2009-2010.

3.3.2 Programa d'informació, vigilància i serveis als usuaris de les platges, itineraris i àrees recreatives

Aquest programa té l'objectiu de controlar, vigilar, donar informació als visitants del parc, i l'obtenció de dades sobre l'afluència i densitat de vehicles i visitants, sobretot durant els mesos d'estiu.

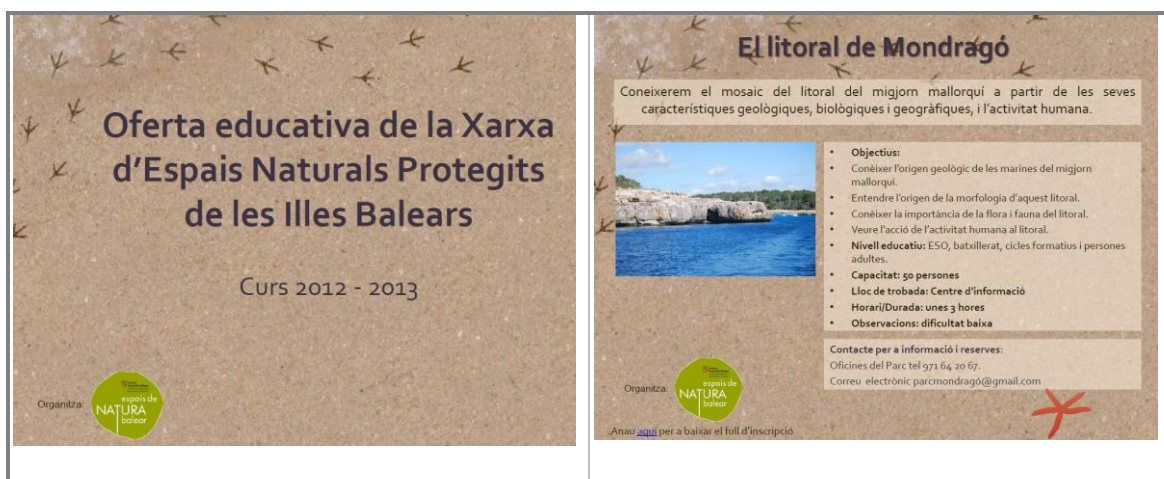
Enguany, no s'ha contractat cap vigilant durant els mesos d'estiu i aquesta tasca no s'ha pogut realitzar. Per tant, no es tenen dades dels visitants de les platges ni dels vehicles.

Cal fer constar que la tasca del vigilant era molt important, especialment per controlar l'afluència d'usuaris al sistema dunar de s'Amarador.

3.3.3 Programa d'interpretació ambiental

Aquest programa consisteix en donar resposta a l'oferta de visites guiades que es fa des del parc. S'encarrega de realitzar aquestes visites un equip d'educació ambiental. L'oferta està destinada a grups escolars de diferents nivells (infantil, primària, secundària i batxiller) i a públic en general, famílies o grups, normalment durant els caps de setmana.

S'ha elaborat la informació sobre l'oferta educativa del parc i les visites guiades i s'ha publicat a la pàgina WEB de la Conselleria de Medi Ambient.

Programa dirigit als centres educatius

• Itineraris interpretatius

Els itineraris interpretatius per escolars tenen com a objectiu apropar als alumnes al coneixement del Parc natural de Mondragó i estan vinculats al currículum escolar. S'oferten als diferents nivells educatius des d'educació infantil, primària, secundària fins a batxillerat, així com a les escoles-taller.

Aquestes activitats educatives s'ofereixen de dilluns a divendres i van acompanyades d'una **visita prèvia** que es realitza al centre educatiu abans de desenvolupar l'itinerari interpretatiu i serveix per introduir als alumnes en la descoberta del parc i concretar amb els mestres i professors els objectius i continguts curriculars de la sortida. Les visites prèvies es solen realitzar entre 7 i 10 dies abans d'anar al parc. Així s'han fet **27 visites** als centres escolars amb **1641 participants**.

Durant l'any 2012 s'han realitzat un total de **45 itineraris interpretatius** pel parc natural de Mondragó que han suposat la participació de **1724** participants.

- Paisatge de Marina: 32 itineraris amb un total de 1236 participants
- El litoral de Mondragó: 11 itineraris amb 439 persones
- Mondragó des de la mar amb la Balear un grup amb 18 persones
- El llegat dels nostres padrins: un itinerari amb 36 persones

Tallers ambientals

Durant l'any 2012 s'han realitzat els següents tallers ambientals: **22 en total** amb **834 participants**:

- *Taller de sostenibilitat.* S'han realitzat 13 tallers amb un total de 355 participants.
- *Ornaments nadalencs amb motius de natura.* S'han realitzat 3 tallers amb un total de 285 participants.
- *Els fòssils ens expliquen el passat.* S'han fet 2 tallers amb un total de 74 participants.
- *Investigam la biodiversitat.* S'han fet 3 tallers amb un total de 91 persones
- *Importàcia de la Gestió dels sistema platja-duna de s'Amarador* un taller amb 29 participants.

Altres

- A més d'aquestes activitats, el dia 23 de febrer, se va fer una xerrada al CEIP Blai Bonet en la que hi varen participar 66 persones de 5è i 6è curs de primària.

Programa educatiu dirigit al públic general i familiar

L'any 2012 ha resultat un any marcat pel canvi de filosofia en les activitats per al públic no escolar. L'origen d'aquest programa va ser el de facilitar al públic activitats divulgatives que mostrassin aspectes del parc interessants des del punt de vista del patrimoni cultural, natural i científic, per tal que, a través d'aquest coneixement, augmentàs la valoració del parc i s'afavoreixi actituds de conservació. Les activitats han estat gratuïtes i han comptat amb especialistes, científics i professionals que han donat un toc de qualitat a les agendes d'activitat.

A partir del mes de juny les activitats han deixat de ser gratuïtes, cosa que ha afectat a la participació en les activitats programades, ja que s'ha passat d'una mitja de 22,8 participants fins a l'1 de juny, a 6,8 participants a partir d'aquesta data.

Aquesta menor participació en les activitats implica una disminució de la difusió de l'espai natural i possiblement una menor valoració del parc natural.

	Nº activitats programades	Total participants	Mitjana de participació
Gratuïtes	25	569	22,8
De pagament	17	117	6,9

Taula de les activitats realitzades pel públic els caps de setmana:

Activitats	Data	Nº participants
Paisatge de Marina	14/01/2012	14
Les Falgueres de Mondragó	28/01/2012	7
Torrent de ses coves del Rei	04-02.2012	3
Conferència de flora exòtica	10/02/2012	2
Feim planter amb planta autòctona	11/02/2012	15
Torrent de ses coves del Rei	18/02/2012	24
La prehistòria a Mondragó	21/02/2012	4
Alliberament de fauna autòctona	25/02/2012	28
Els fòssils ens expliquen el passat	03/03/2012	10
Mondragó i els poetes	10/03/2012	11
Els llegats dels nostres padrins	17/03/2012	26
Les orquídiades a Mondragó	24/03/2012	22
El llegat dels nostres avis	31/03/2012	9
Itinerari per Mondragó en primavera	21/04/2012	9
Coneix Mondragó desde la mar amb la Balear	28/04/2012	16

Mondragó des de la mar amb La Balear	02/05/2012	15
Mondragó des de la mar amb La Balear	04/05/2012	19
Mondragó des de la mar amb La Balear	05/05/2012	19
Seguiment de caixes niu	12/05/2012	9
Basses temporals	19/05/2012	7
Els poetes i Mondragó	26/05/2012	8
Les aus marines	02/06/2012	3
Seguiment de la tortuga mediterrània	09/06/2012	2
Mondragó des de la mar amb piragua	16/06/2012	18
Paisatge de marina	07/07/2012	2
Les ratespinyades de Mondragó	20/07/2012	15
Els ocells de l'estiu	04/08/2012	4
El cel d'estiu	10/08/2012	20
El litoral de Mondragó	18/08/2012	3
Itinerari ornitològic d'horabaixa	29/08/2012	6
Vine a bussejar a Mondragó	08/09/2012	14
Dia Mundial de les aus	06/10/2012	12
Jornades europees de Patrimoni	27/10/2012	24
Taller cordar amb pita	03/11/2012	15
Taller cordar amb pita	10/11/2012	11
*Celebrem els 20 anys de Mondragó (5 activitats diferents)	17/11/2012	204
Les pedreres des Cap des Moro i s'Estret des Temps	24/11/2012	38
Bolets de Mondragó	15/12/2012	18

(en gris hi ha marcades les activitats que han estat de pagament)

En total hi han participat **686** persones i s'han programat en un total de **47** activitats.

***Celebració del 20è aniversari del parc.**

El mes de novembre es celebrà el 20è aniversari del parc. Per a aquesta efemèride durant tot el mes de novembre les activitats programades varen ser gratuïtes per al públic.

El dissabte, 17 de novembre es realitzaren quatre activitats per a tots el públics:

- Teatre de teresetes per als més menuts
- Taller de milloques per a nins a partir del 9 anys
- Joc de pistes per a famílies
- Itineraris guiats dins el parc per al públic en general. Donada la gran quantitat de persones inscrites a les activitats es feren dos itineraris.
Itinerari a peu per la costa del parc natural de Mondragó
Itinerari a les coves del Rei.

El mateix dia en què es realitzaven aquestes activitats va tenir lloc una reivindicació d'alguns treballadors de l'empresa pública Espais de Natura Balear al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis i a la platja de ses Fonts de n'Alis. Amb una pancarta i repartint fulletons informatius informaren als visitants de les retallades de personal i pressuposts dels espais naturals protegits.

- **Altres activitats**

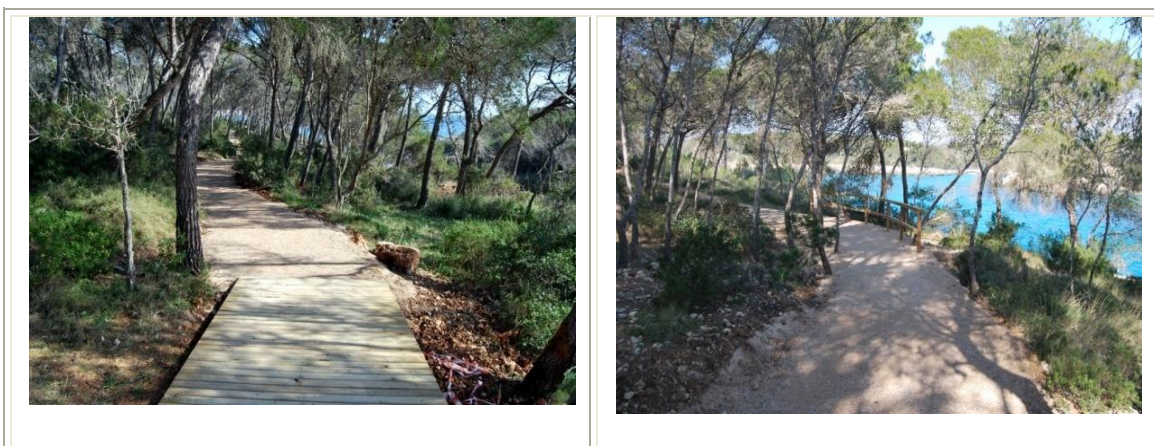
Durant l'any 2012 s'ha participat en dos programes d'entrevistes de ràdio a l'emissora Santanyí Ràdio.

S'ha participat en el rodatge de dos episodis dels programes de televisió "Tira Tira" i "Anem a la platja" d'IB3.

3.3.4 Projecte de condicionament de l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves per a persones amb mobilitat reduïda

Durant el 2012 estava prevista la inauguració de l'itinerari adaptat a persones amb mobilitat reduïda el dia de la celebració del vintè aniversari del parc.

Finalment l'acte es va anul·lar ja que el Conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori no va poder acudir per motius d'agenda.

3.3.5 Projecte de recuperació del camí de ses coves del Rei

Amb aquest projecte s'ha recuperat el camí de ses Coves del Rei i ha fet possible disposar d'un accés en condicions per la zona interior del Parc Natural de Mondragó. El creixement de la vegetació a causa de la desaparició de l'activitat agrícola de la zona, impedia el pas dels visitants.

Les actuacions han consistit en la recuperació d'un tram de camí d'aproximadament 1.125 m per dos d'amplària.

Les tasques s'han realitzat amb una brigada composta per un capatàs i tres operaris amb risc d'exclusió social durant un període de tres mesos i amb una jornada diària laboral efectiva de 6,5 hores. Aquest projecte ha estat finançat per l'obra social La Caixa.

Aquesta recuperació ha permès realitzar durant el febrer de 2012 dues activitats d'agenda amb la participació de 27 persones.

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

Pastures salines mediterrànies (*Juncetalia maritimae*)
(Codi UE 1410)

3.4.1 Programa de seguiment meteorològic

L'estació meteorològica es va instal·lar l'any 2001 al costat del centre d'informació del parc. Les coordenades de localització són: 516482 i 4356529.

El personal del centre d'informació recull diàriament les dades referides a:

1. Precipitació
2. Temperatura màxima i mínima
3. Evaporació
4. Tipus de meteors

	Tª màx. mitjana (°C)	Tª mín. mitjana (°C)	Tª mitjana (°C)	Pluja mm
Gener	15.93	5.05	10.49	19.9
Febrer	12.7	3.3	8.0	33.0
Març	17.7	7.9	12.8	20.7
Abril	19.5	10.7	15.1	38.2
Maig	23.3	13.5	18.4	3.1
Juny	28.8	18.4	23.8	1.8
Juliol	29.5	19,7	24,6	ip
Agost	31.0	21.4	26.2	2.1
Setembre	27.1	17.4	22.3	28.7
Octubre	24.1	16	20.1	163.5
Novembre	19.2	12.2	15.7	107.8
Desembre	16.6	7.7	12.1	21.3
MITJANES	22.12	12.77	17.64	40.01

Evolució anual de la Temperatura i la precipitació

Les dades es prenen a les 9 h a l'estiu i a les 10 h a l'hivern són enviades mensualment a l'Institut Meteorològic de les Illes Balears.

Les característiques del clima de Mondragó són les típiques del règim climàtic mediterrani d'influència marítima i sense cap mes hivernal, amb dos mesos subhivernals i en canvi amb quatre mesos temperats, tres subestivals i tres mesos estivals. Normalment durant la tardor les pluges són abundants, i en menor mesura també es produeixen a la primavera, mentre que l'estiu és el període més àrid de l'any, de maig a agost hi ha dèficit hídric, ja que la temperatura supera la precipitació mensual.

Dades i incidències més destacades de l'any 2012:

La precipitació recollida durant el 2012, amb un total de 440,1 mm, ha estat inferior a la recollida el 2011.

La precipitació màxima es va donar durant el mes de novembre amb 108 litres/m². És el 41,82 % de tota la precipitació de l'any.

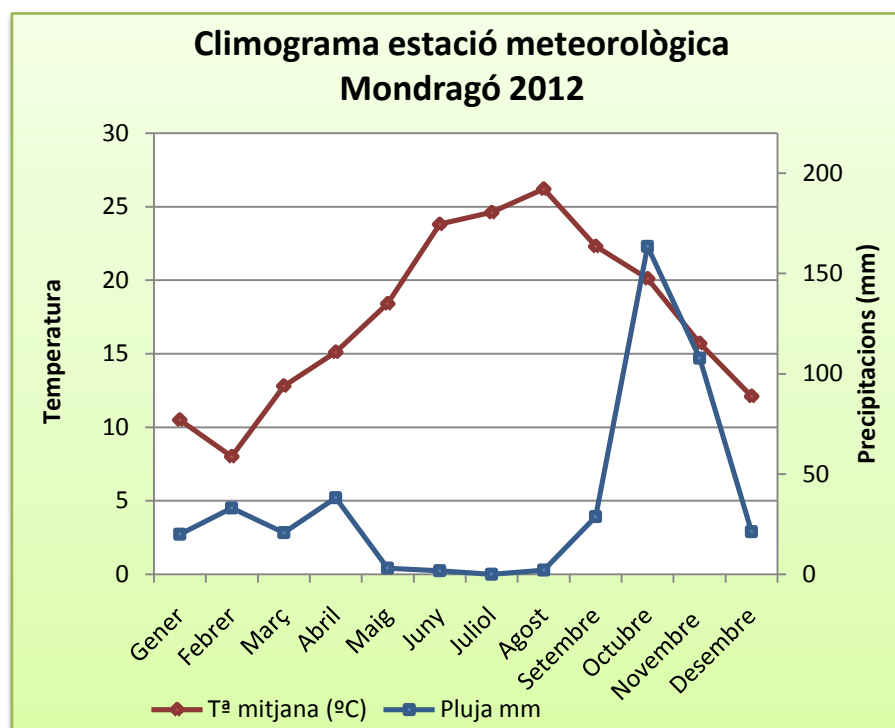
La mitjana de temperatura total respecte a l'any passat anys ha suposat un augment de gairebé 1 grau.

L'estiu de 2012 ha estat molt sec. Durant el mes d'agost no va ploure cap dia.

ANY	Tª. mitjana (°c)	Precipitació (mm)
(1968-1993)	16.9	450
2002	17.59	596
2003	17.16	726
2004	16.54	359.5
2005	16.90	315.2
2006	18.03	357.1
2007	17.53	525.8
2008	17,52	430.8
2009	17,79	602
2010	17,03	459,7
2011	18	474,7
2012	17,64	440,1

evolució anual de la Ta. i la precipitació

Pel que fa a les mitjanes màximes i mínimes han estat més altes, en més o menys 1 grau de diferència respecte al 2010.

3.4.2 Programa de seguiment de la qualitat de les aigües dels estanys

Durant el 2012 s'ha mantingut la dinàmica de recollida de mostres començada el 2011. L'agent de medi ambient del parc ha realitzat els mostrejos durant els darrers anys.

Les mostres s'han recollit en dos punts concrets dels estanys de s'Amarador i ses Fonts de n'Alis i s'han analitzat al laboratori del servei de Qualitat Ambiental de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.

Durant el 2012 s'han realitzat els mostrejos en les dates indicades en la següent taula:

<i>Punt de mostreig</i>	<i>Data recollida mostra</i>
1. S'Amarador	06/02/12
1. S'Amarador	07/05/12
1. S'Amarador	20/11/12
2. S'Amarador	06/02/12
2. S'Amarador	07/05/12
2. S'Amarador	16/07/12
2. S'Amarador	20/11/12
4. Font de n'Alis	06/02/12
4. Font de n'Alis	07/05/12
4. Font de n'Alis	20/11/12
5. Font de n'Alis	06/02/12
5. Font de n'Alis	07/05/12
5. Font de n'Alis	16/07/12
5. Font de n'Alis	20/11/12

3.4.3 Programa de seguiment de la regeneració del sistema dunar de s'Amarador

Des de l'any 2008, s'havien realitzat aixecaments topogràfics del terreny amb l'objectiu de poder avaluar l'evolució morfològica del sistema dunar.

Tot i que aquests aixecaments topogràfics estaven contemplats en el programa anual d'execució, enguany aquests estudis s'han vist interromputs i durant el 2012 no s'han pogut executar, principalment per motius pressupostaris.

3.4.4 Projecte de seguiment de caixes niu

Les caixes niu han estat i són utilitzades en tot el món en diferents aspectes de l'estudi de la biologia de les aus, que inclouen des de la realització de treballs científics sobre l'ecologia i lleis d'evolució, fins a la utilització com una eina per a activitats educatives o per la prevenció/control de plagues, per posar alguns exemples.

En tots els seguiments de caixes niu es realitza un maneig i en nombrosos d'aquests estudis s'ha arribat a la conclusió de que aquest maneig afavoreix tant l'ocupació any rere any dels nius com el seu manteniment en bon estat durant un període més llarg de temps.

Les caixes niu han resultat una bona ajuda per les espècies que poden ocupar forats amb aquesta mida d'entrada i tipus de construcció, amb un 52,2 % d'ocupació.

Encara que aquesta ocupació va ser de diversos tipus i per diverses espècies (veure Taula 1), queda demostrada la utilitat d'aquestes caixes niu tant com a refugi, ja sigui nocturn o davant les inclemències meteorològiques, com per a dur a terme la reproducció.

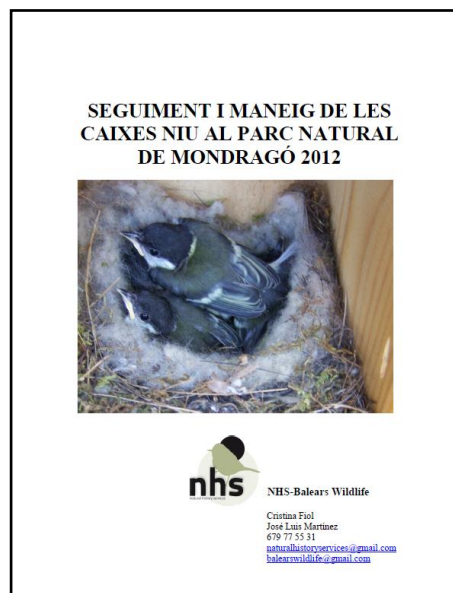

Foto 4. Niu de ferrerico amb ous.

Espècie	Refugi	Niu sense acabar	Inicien posta	Polls volats	Depredades
<i>Elyomis quercinus*</i>				2	
<i>Rattus sp.</i>	2				
<i>Parus major</i>	1	4	12	10	2
<i>Passer domesticus</i>		10	18	12	6
<i>Jynx torquilla</i>	1				
Au desconeguda	14				

3.5 Àrea de participació

Basses temporals mediterrànies (Codi UE 3170)

3.5.1 Programa de Junta Rectora

La Junta Rectora es va reunir el dia 26 de juny de 2012 i va informar favorablement sobre les memòria del parc natural de Mondragó de l'any 2010 i 2011 i el Programa Anual d'Execució 2012.

3.5.2 Programa de Voluntariat

En el parc natural de Mondragó es realitzen activitats de voluntariat ambiental que tenen com objectiu la promoció i participació de totes aquelles ONGs, entitats o grups de persones interessades en la conservació del medi i la difusió de valors ambientals.

Per aquest motiu el Parc va comptar amb un Pla d'Acció del Voluntariat Ambiental entre els anys 2007 i 2011, i d'una proposta de pla per els anys 2012-2014 que encara no s'ha aprovat. Mentrestant durant 2012 s'han continuat amb les línies marcades per aquest instrument de gestió.

Durant l'any 2012, s'han realitzat cinc jornades de voluntariat en les quals han participat un total de 43 persones.

Data	Voluntariat realitzat	Entitat participant	Nombre de voluntaris
27/03/2012	Plantació	Creu roja	2
30/04/2012	Eliminació de planta al·lòctona	Bosc de Balears	15
23/06/2012	Testing de biodiversitat	AEN	17
25/08/2012	Taller figues seques	AEN	7
01/09/2012	Taller figues seques	AEN	2

Plantació a la zona ~~de zona~~ dunar de Ses Fonts de n'Alis.

S'ha realitzat una plantació a l'esplanada situada darrera la platja de ses Fonts de n'Alis, amb espècies autòctones, entre elles pins (*Pinus halepensis*) i savines (*Juniperus phoenicea subsp. turbinata*) i arbusts típics de la garriga com mata (*Pistacia lentiscus*) i estepes (*Cistus monspeliensis*).

Aquesta plantació s'emmarca en el Projecte de millora paisatgística de la zona de ses Fonts de n'Alis que té per objectiu recuperar el paisatge i els hàbitats dels voltants de l'estany i de la platja de ses Fonts de n'Alis, ja que la forta pressió antròpica d'aquesta zona fa que els seus valors naturals s'hagin vist molt malmesos.

Eliminació de planta al·lòctona

Als voltants de la zona urbana des Cap des Moro, s'hi troben diferents espècies de plantes al·lòctones, a causa de la dispersió dels jardins de les cases dels voltants, fet que provoca la pèrdua de diversitat d'espècies pròpies de la zona.

L'activitat va consistir en eliminar de la zona diferents espècies del gènere *Carpobrotus* de manera manual per arrabassar de socarrel les plantes.

Per això se va comptar amb la col·laboració de l'associació Boscos de Balears

I Testing de biodiversitat

L'activitat va consistir en recollir el major nombre de fotografies de la biodiversitat del parc, per tal d'identificar el major nombre d'espècies presents al parc.

Hi van participar voluntaris de les associacions AEN (*Associació per a l'Estudi de la Natura*) i ALCAIB (*Associació de Llicenciats/des i Estudiants en Ciències ambientals de les Illes Balears*) i la plataforma ciutadana *biodiversitatvirtual*, que gestiona la web on s'han de penjar les fotografies fetes durant el testing.

Es feren tres grups per abarcar la major varietats d'ambients i així tenir la possibilitat de fotografiar el màxim nombre d'espècies possible. Es visitaren zones humides, dunes, costa rocosa, garriga, barrancs interiors i conreus.

Cada participant seleccionà algunes de les seves fotos per penjar a la web www.biodiversitatvirtual.org, en la qual una sèrie d'experts determinen o proven de determinar cada espècie fotografiada.

En la següent taula hi ha els resultats obtinguts:

Invertebrats	27
Plantes	27
Fongs i líquens	4
Aucells	3
Mamífers	2
Rèptils	1
Total espècies determinades	64

Entre les espècies fotografiades destaquen les plantes i els invertebrats, ambdós grups amb 27 espècies diferents determinades. Podem destacar que dins els invertebrats el grup més retratat ha estat el de les papallones, amb les següents espècies: *Aricia cramera*, *Cacyreus marshalli*, *Celastrina argiolus*, *Lasiommata megera*, *Pararge aegeria*, *Pieris rapae*, *Polyommatus celina*.

Per veure el llistat total d'espècies cal que visiteu la web:

http://www.biodiversidadvirtual.org/taxofoto/sites/default/files/testing_bv.pn_mondragol_2012_0.pdf

Els participants manifestaren la necessitat de tornar a realitzar un altre testing més endavant, durant l'hivern, per seguir contribuint al coneixement de la biodiversitat del Parc.

Especies identificadas

Testing BV P. N. de Mondragó

Fecha en que fue realizado: 23/06/2012

Fecha última actualización: 16/11/2012

Taller de figues seques

L'activitat se va haver de fer en dues jornades

1r dia, 25/08/2012:

Armats de senalles i una escala es recolliren bona part de les figues de les 7 figueres que hi ha a la tanca de Can Biga. Allà mateix es feren encanyissades amb albons (*Asphodelus aestivus*) recollits dels sementers de la zona, un recurs natural molt abundant pels conreus del parc. A Can Crestall es posaren les figues damunt les encanyissades per tal d'assecar-les al sol durant una setmana.

2n dia, 01/09/2012:

Un dia abans de la segona jornada s'enfornaren les figues uns 5 minuts; l'endemà amb els participants s'empotaren, fent capes, i entre capa i capa de figues s'hi afegien llavors d'anís, branquetes de fonoll i s'anava afegint licor d'anís fins a tenir plens tots els pots. Cada participant s'endugé el seu pot, a l'espera de que d'aquí un parell de mesos es pogués degustar.

Hi varen participar voluntaris de l'Associació per a l'Estudi de la Natura (AEN).

3.5.3 Xerrada als alumnes de l'assignatura Gestió i Planificació d'Espais Naturals

En el mes de març es va fer una xerrada a un grup d'alumnes de la UIB de l'assignatura de Gestió i Planificació d'Espais Naturals acompanyats pel seu professor Lluís Gómez-Pujol.

L'objectiu de la visita fou apropar els alumnes a la realitat de la gestió d'un espai natural. Per aquest motiu s'organitzà una xerrada dirigida a les oficines de gestió de can Crestall. A la xerrada, que es feu a les oficines de can Crestall, s'explicaren els continguts del Pla Anual, l'equip de gestió del parc i la Junta Rectora, entre altres.

3.6 Àrea de manteniment

Llacunes costaneres (Codi UE 1150)

L'àrea de manteniment inclou totes les actuacions que tenen per finalitat mantenir en bon estat els valors, béns, infraestructures i equipaments del parc natural.

3.6.1 Programa de manteniment general del parc

Per a la neteja dels dos edificis del parc oberts al públic (centre d'informació de ses Fonts de n'Alis, oficina de gestió de can Crestall de Santanyí) s'ha contat amb un servei extern de neteja.

Dins les tasques de manteniment, segons els llocs on es desenvolupen podem diferenciar-ne dos grups:

- La reparació i neteja dels equipaments de l'espai i els seus recursos
- La neteja de residus al medi natural.

Segons la temporalització i periodicitat de les feines les podem classificar en diàries, setmanals i mensuals o anuals i les que es realitzen atenent a necessitats casuais i imprevistes.

Tasques diàries

És el cas de la neteja dels equipaments i recursos d'ús públic com les àrees recreatives i itineraris. Les feines es centren en el buidatge i recanvi de les 22 papereres distribuïdes pel parc i 3 punts de reciclatge (2 a l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis i 1 a s'Amarador) amb 4 contenidors: vidre, matèria orgànica, plàstic i rebuig, distribuïts pel parc.

Tasques de periodicitat setmanal

Neteja del medi natural: estanys, garrigues, platges, calons...

Neteja i manteniment dels equipaments d'ús públic i els seus recursos: àrees recreatives, itineraris, aparcaments, edificis...

Tasques anuals

- Desbrossament dels camins, itineraris i aparcaments, poda d'arbres en mal estat i o que suposin un perill per als usuaris del parc.
- Revisió dels inventaris dels material i eines i fer el manteniment.
- Condicionar i mantenir l'estat i funcionament dels diferents edificis del parc: magatzems, barraques i altres (ca sa Muda, ca na Martina, niu de metralladores, can Biga, can Canonge, s'Escorxador...)
- Manteniment d'elements i mobiliari com barreres, panells de senyalització, caseta centre d'informació, Can Crestall...

La major part de les tasques descrites independentment de la seva temporalitat són executades per la brigada del parc.

Pel que fa a la recollida de fems, durant el 2012 s'han recollit unes 2.241 bosses de fems. Ses Fonts de n'Alis, amb un total de 829 bosses recollides és la zona on es produeixen més fems.

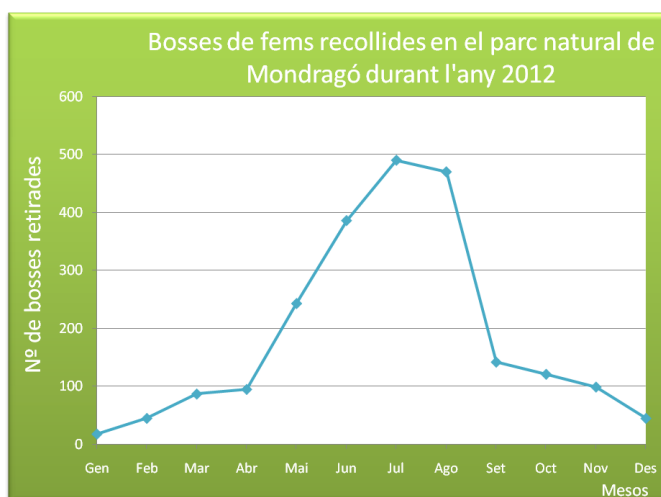
	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	
À. R. Fonts de n'Alis	4	10	17	25	50	88	122	170	38	37	21	15	597
À.R. s'Amarador	0	0	6	8	24	34	40	49	10	16	15	8	210
Font de n'Alis	4	12	35	27	82	134	120	49	27	17	22	8	537
S'Amarador	5	10	14	10	45	79	140	121	31	12	19	7	493
Mant. Litoral	0	0	0	0	0	2	2	6	0	0	0	0	10
Aparcaments	2	10	9	12	27	27	44	52	15	24	17	6	245
Edificis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Itineraris	0	0	0	0	4	7	2	0	7	1	2	0	23
Caló Savinar	3	3	6	9	11	13	15	19	8	14	3	1	105
Caló Solimina	0	0	0	3	0	2	5	0	0	0	0	0	10
Es Burgit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	6
	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	0	5
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	18	45	87	95	243	386	490	470	142	121	99	45	2241

Aquestes xifres són una mica inferiors a les del 2011, quan es recolliren un total de 2.614 bosses de fems. Aquest fet és degut a què a mitjans del mes de juliol el concessionari de la platja de ses Fonts de n'Alis s'ha fet càrrec de la neteja de la platja.

Dins l'àmbit del parc hi ha varis punts que es continuen utilitzant com abocadors il·legals. Els residus que s'acumulen són bàsicament enderrocs de construccions.

Durant el 2012, es dedicaren algunes jornades a retirar els residus acumulats a la vorera del camí que comunica la

carretera de Mondragó amb el camí de son Marimon amb la col·laboració de l'Ajuntament de Santanyí. Malauradament s'ha tornat a repetir l'abocament de en el mateix punt on s'havien retirat els residus.

3.7 Àrea de vigilància

Matollars halòfils mediterranis (*Sarcocornetea fruticosi*) (Codi UE 1420)

Aquesta àrea inclou les actuacions de vigilància que es duen a terme al parc natural de Mondragó. Aquesta vigilància no es duu a terme per el personal del parc natural sinó per part de l'agent de medi ambient assignat a l'espai natural. De forma puntual i en cas de necessitat, aquest AMA pot esser substituït per altres agents de medi ambient.

3.7.1 Programa de vigilància

La competència substantiva de la vigilància del medi natural recau en els agents de Medi Ambient. Es tracta d'un cos específic de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori considerats agents de l'autoritat.

Mondragó té assignat al agent de medi Ambient, sr. Jaume Salvà, que es la persona que normalment realitza la vigilància i aixeca les actes davant presumptes infraccions de la normativa ambiental. Puntualment intervenen altres agents de medi ambient en les tasques de vigilància i control.

L'altre personal del parc, brigades, educadors, etc. participen indirectament en tasques de vigilància quan detecten irregularitats que son comunicades als agents de Medi Ambient.

Cal recordar que hi ha altres òrgans i administracions que tenen competències de vigilància a la espai físic del parc, que tot i no ser estrictament mediambientals, els incompliments poden afectar a la gestió de l'espai natural (trànsit, Demarcació de Costes, Ajuntament....)

Durant la temporada estival de 2012, per motius de manca de recursos econòmics, el parc s'ha vist privat dels vigilants que contractava Espais de Natura Balear per reforçar la vigilància en el mesos de massificació de la franja litoral.

Així mateix s'ha vist interrompuda la recollida sistemàtica d'informació de camp que feien els vigilants. El tractament posterior de la informació recollida permetia constatar el grau de pressió d'algunes amenaces sobre els valors naturals de la franja litoral.

Els vigilants d'anys anteriors també s'encarregaven d'informar els usuaris de les platges amb la finalitat que la visita al parc fos respectuosa i es garantís una protecció sobretot del sistema dunar de s'Amarador. Si es té en compte que segons les dades recollides el 2010 es va haver de demanar a 880 persones que sortissin de l'àrea dunar en regeneració, fa pensar que l'estat de conservació de l'hàbitat de dunes s'haurà vist afectat negativament pel trepig d'usuaris de les platges.

Aquests fets demostren la importància que té el personal de vigilància de suport durant els mesos d'estiu per preservar els valors naturals de l'espai.

Altres incidències

El dia 30 de juliol de 2012 es va interposar una denúncia a la Guàrdia Civil per l'arrabassament i danys a les plantes d'una repoblació feta a la zona situada darrera el restaurant de ses Fonts de n'Alis, que s'utilitza com aparcament, zona en la qual està ~~totalment~~ prohibit l'estacionament de vehicles segons la normativa del parc.

3.8 Àrea d'administració

Estepes salines mediterrànies (*Limonietalia*) (Codi UE 1510)

L'àrea d'administració conté els recursos materials i les actuacions administratives necessàries per al bon funcionament d'aquesta àrea en el parc natural.

3.8.1 Programa de gestió administrativa general

El nombre d'expedients tramitats durant l'any 2012 ha estat de 57 expedients. A la taula següent es mostra la tipologia de les autoritzacions, informes i denúncies tramitades.

<i>Tipologia d'informes tècnics redactats</i>	<i>Nº expedients tramitats</i>
Actes d'inspecció i denúncia	5
Autoritzacions	26
Informes previs	16
Intern	2
Altres	8

En quant a la emissió d'informes i autoritzacions cal distingir els següents:

1. Els informes vinculants esmentats a l'article 21.2 de la LECO previs a l'obtenció de qualsevol llicència o autorització.
2. L'informe requerit per la unitat de sancions sobre danys ambientals i normativa infringida quan els Agents de Medi Ambient aixequen actes constatant presumptes infraccions.
3. Les autoritzacions de les activitats autoritzables, és a dir no prohibides ni permeses, que se realitzen al parc natural.

Pel que fa al registre de documents durant l'any 2012 s'han registrat un total de:

Registre intern

d'entrada: 0

Registre intern de sortida: 199

Registre extern d'entrada: 25

Registre extern de sortida: 21

També formen part de les tasques administratives ordinàries del parc:

- Atenció telefònica
- Atenció presencial al públic en general i als propietaris en particular
- Gestió econòmica del parc: despeses corrents, tramitació de contractació, codificació i tramesa de factures, taxes i impostos, botiga, activitats d'agenda.
- Quadrants del personal del parc: incidències, previsió de quadrants, quadrants executats...

3.8.2 Programa de la botiga del parc

	Total articles	Total vendes
Gener	6	61,76 €
Febrer	5	16,00 €
Març	16	71,02 €
Abril	25	89,55 €
Maig	9	74,95 €
Juny	13	33,00 €
Juliol	7	68,02 €
Agost	2	41,50 €
Setembre	3	19,50 €
Octubre	11	99,02 €
Novembre	5	39,72 €
Desembre	5	20,00 €
	107	634,04 €

El centre d'informació compta amb una botiga on es venen diversos productes i objectes com:

- Productes artesans de la zona com la mel i espelmes.
- Llibres de natura
- Objectes de papereria com bolígrafs i llapis.

Durant el 2012 la inversió que s'ha realitzat a la botiga ha disminuït i per tant el total de vendes també ha estat menor.

3.9 Àrea de planificació

Matollars termomediterranis i pre-estèpics (Codi UE 5330)

L'àrea de planificació té com a objectius la redacció de documentació fonamental per als objectius de gestió del parc natural de Mondragó, mitjançant la redacció de la memòria del PN Mondragó de 2011 i el Programa anual d'execució del PN Mondragó de 2012.

Enguany, a més, el departament de Planificació de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i canvi Climàtic, s'ha encomanat la tasca d'elaboració del pla de gestió del LIC i ZEPA ES0000145 Mondragó al personal del parc natural de Mondragó.

3.9.1 Programa anual d'execució del parc natural de Mondragó

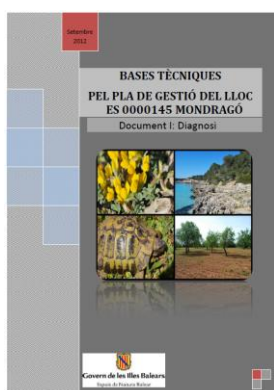
S'ha elaborat un document on s'han recollides totes les actuacions que es duran a terme durant un any pressupostari mitjançant la selecció de d'acord al pressupost assignat al parc natural de Mondragó per part d'Espais de Natura Balear.

3.9.2 Memòria del parc natural de Mondragó

Elaboració d'un document on quedin justificades totes aquelles actuacions que s'han anat executant durant l'any.

3.9.3 Pla de Gestió LIC i ZEPA ES 0000145 Mondragó

En el mes de març del 2012, el departament de Planificació de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Ordenació del Territori va encomanar la redacció del Pla de Gestió del LIC i ZEPA ES 0000145 al parc natural de Mondragó. Per aquest motiu, durant l'any 2012, bona part dels esforços s'han dedicat a la redacció de dos documents: el primer corresponent a la Diagnosi i el segon a Objectius i Mesures (que inclou un Pla de Seguiment)

L'elaboració d'aquest instrument de gestió sorgeix de la Directiva 79/409/CEE sobre la Conservació d'Aus Silvestres i la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i fauna silvestres (Directiva Hàbitats). Tal com explica a les directrius de conservació de la Xarxa Natura 2000, aquest instrument de gestió ha de contenir, almenys, la delimitació geogràfica dels seu àmbit territorial, el diagnòstic dels elements de la biodiversitat d'interès comunitari presents en el lloc, incloent el seu estat de conservació, les pressions i amenaces, els seus objectius explícits de conservació i/o restauració, les activitats de gestió per a la consecució d'aquests objectius, incloent les referides a la integració de les activitats compatibles, el seu seguiment i avaluació i, finalment, la valoració econòmica i les prioritats de gestió.